ወነአምን በአሐቲ ጥምቀት

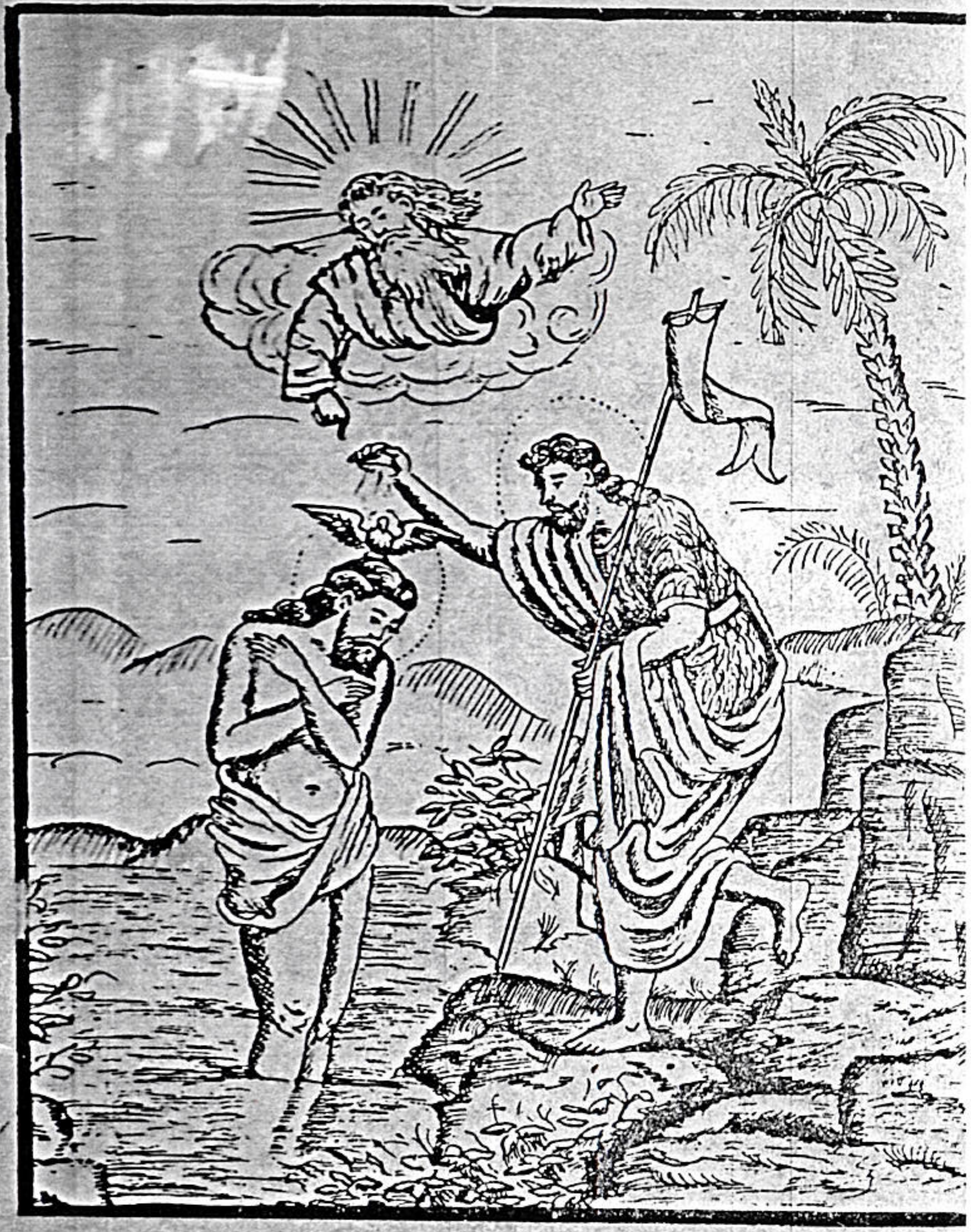

ጌታ በዮሐንስ እጅ ሲጠመቅ ።

www.ethiopianorthodox.org

ወነአምን በአሐቲ ጥምቀት
በአንዲት ጥምቀት እናምናለን

ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በነገሡ
በ፴፭ኛው ዘመነ መንግሥት በ፲፱፻፶፯ ዓ፡ ም፡
ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ የኢትዮጵያ ፓትሪያርክ በሆኑ
በአምስተኛው ዓመት
ይህ መጽሐፍ ከኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስ
ቲያን ጠቅላይ ቤተ ክህነት ታሪክና ድርሰት ክፍል ተዘጋጅቶ
በትንሣኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት ታተመ ።

አዘጋጁው ዲብ ኰሉ ዘውዴ

አዲስ አበባ ጥር ፳ ቀን ፲፱፻፶፯ ዓ. ም.

ቍጥር 4118

ዲያቆን ሰሎሞን ዮሐንስ
0911660113
0111/271609
D.N Solomon

ወነአምን በአሐቲ ጥምቀት ፤
በአንዲት ጥምቀት እናምናለን

ም ዕ ራ ፍ ፩ ።

ጌታ ከገሊላ ወደ ዮሐንስ ማዕዶተ ዮርዳኖስ መጣ ።

ቅዱስ ዮሐንስ በማዕዶተ ዮርዳኖስ በቢታንያና በቤተ ራባ በሚያስተምርበት ጊዜ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከገሊላ (ናዝሬት) ዮሐንስ ወደሚያስተምርበት ወደ ማዕዶተ ዮርዳኖስ መጣ ። ዮሐንስም ኢየሱስ ክርስቶስ ወደሱ ሲመጣ አይቶ «እነሆ የዓለሙን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ ፤ አንድ ሰው ከኔ በፊት ነበር ፤ ከኔም በኋላ ይመጣል ፤ ከኔም ይልቅ የከበረ ነው ብዬ የነገርኋችሁ ይህ ነው ። እኔም አላውቀውም ነበር ፤ ግን ለእሥራኤል ይገለጥ ዘንድ በውኃ እያጠመቅሁ መጣሁ» አለ ። ዮሐ፡ ም፡ ፩፡ ፳፱፡—፴፩ ። ጌታም መጥቶ ሕዝቡ ከተጠመቁ በኋላ «አጥምቀኝ» አለው ። ዮሐንስም «እኔ ከአንተ መጠመቅ ይገባኛል እንጂ ፤ አንተ ከኔ ልትጠመቅ እንዴት ይቻላል» ብሎ «እምቢ አለው» ። ኢየሱስም መልሶ «ጽድቅን እንፈጽም ዘንድ እሺ በልና አጥምቀኝ» አለው ፤ ክርስቶስ የመጣው ዕውነትን ለሰዎች ልጆች ለማደል ዕውነተኛዋን ትምህርት ወንጌልን ለመስበክ ስለነበር ፤ ጽድቅን እንፈጽም ዘንድ አለው ፤ ያን ጊዜ ዮሐንስ እሺ አለና አጠመቀው ። ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ከውኃው ወጥቶ ሲጸልይ «ሰማያት ተከፈቱ፤ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንደርግብ ከሰማይ ወርዶ በራሱ ላይ ሲቀመጥበት አየ ፤ ከደመናም

በርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው» የሚል ቃል ተሰማ ፤ ማቴ፡ ም፡ ፫ ቁ፡ ፲፫—፲፯ ።

ይህ የምሥጢረ ሥላሴ ትምህርታችን መነሻ ነው ። የሥላሴ አንድነትና ሦስትነት በኦሪት ብዙ ጊዜ ቢነገርም እንደ አሁኑ ግልጥ ሆኖ አይታይም ነበር ። ነገር ግን የሥላሴ አንድነትና ሦስትነት ግልጥ ሆኖ የሚታየው በሐዲስ ኪዳን ነው ። መነሻውም ይህ ነው ፤ ወልድ በዮርዳኖስ በዮሐንስ እጅ ተጠምቋል ፤ አብ ከሰማይ ሆኖ የምወደው ልጄ ይህ ነው ብሏል ። መንፈስ ቅዱስ በአምሳለ ርግብ ወርዶ በራሱ ላይ ተቀምጧል ።

ቅዱስ ቄርሎስ በሮማ አቈጣጠር «ከ፯ኛው ሰዓት አስቀድሞ በግዕዝ ጥር ፲፩ ቀን በ፲ ሰዓተ ሌሊት ሁለቱ ማለት ጌታና ዮሐንስ ወደ ማዕዶተ ዮርዳኖስ ሔዱ ። ውኆዎችም እንደሞቀ ውኃ ፈሉ ። ከተጠመቀም በኋላ ሰማይ ተከፈተ ፤ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ወርዶ በላዩ ላይ ተቀመጠ ። ከሰማይም እንደመብረቅና ነጐድጓድ ድምፅ ያለ ቃል ተሰማ ። ቃሉም እንዲህ የሚል ነው ። የምወደው ልጄ ይህ ነው ይህ ክርስቶስ ነው ፤ በ፴ ዘመን ከዮሐንስ የተጠመቀው ብሎ ሉቃስ እንደተናገረ» ይላል ።

ጌታችን ወንጌለ መንግሥቱን አስተምሮ ለሰው ልጅ ሲል ራሱን ሠውቶ በሥልጣኑም ራሱን ከሙታን ከስነሣ በኋላ ወደ አባቱ በሚያርግበት ጊዜ ያንድነትንና የሦስትነትን ትምህርት (ምሥጢረ ሥላሴን) ከሁሉ በበለጠ መንገድ ገልጦ አስተምሯል ። ቃሉም ይህ ነው «እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ አስተምሩ በአብ ፤ በወልድ ፤ በመንፈስ

ቅዱስም ስም አጥምቋቸው» ከተጠመቀ በኋላም ዮሐንስ ለማስተማር ከበረሃ ወደ ከተማ መጥቷል ። ጌታ ለመጾም ፤ ለመጸለይ ወደ በረሃ ሄዷል ። ዮሐንስ ወደ ግዞት ቤት በገባ ጊዜ ጌታ ለማስተማር ወደ ከተማ መጣ ። ወንጌለ መንግሥቱንም ማስተማር ጀመረ ፤ ትምህርቱም እንደመጀመሪያው የዮሐንስ ትምህርት «ንስሓ ግቡ መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና» የሚል ነበር ።

ምዕራፍ ፪ ።

የንስሓ ጥምቀት ።

የኦሪቱ ጥምቀት የንስሓ ጥምቀት ነበር ፡ አንድ ሰው ኃጢአት ሠርቶ ሲናዘዝ በውኃ ይጠመቅ ነበር ፡ ውኃ የማንጻት ምልክት ነው ። በኦሪት የኦሪትን ትእዛዝ የተላለፈ ሁሉ እንደርኵስ ይቈጠር ስለነበር ፡ ከርኵሰቱ የሚነጻው በውኃ በመታጠብ ነበር ። ዘሌ፡ . . ፲፭፡ ፰ በአገራችንም ያሉ ፈላሾች አንድ ነገር በነኩ ጊዜ ፡ ሩጠው ከባሕር ይገባሉ ። የአይሁድም ክህናት ፡ አንድ ከአይሁድ እምነት ከኦሪት ውጪ የሆነ ሰው ወደ ኦሪት እምነት ሲገባ፡ በውኃ አጥምቀው ነበር የሚቀበሉት ፤ ማቴ፡ ም፡ ፳፫ ቁ፡ ፲፭

በዚህ ዓይነት ልማድ ዮሐንስ ያጠምቀው የነበረው ጥምቀት የንስሓ ጥምቀት ነበር፤የጌታም ደቀ መዛሙርት እንዲሁ የንስሓ ጥምቀት ያጠምቁ ነበር ፤ ነገር ግን ይህ ጥምቀት ልጅነትን አያሰጥም ነበር ።

www.ethiopianorthodox.org

ምዕራፍ ፫ ።

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጥምቀት ።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እንደ አሪቱ ልማድና ሥርዓት ኃጢአት ኑሮበት ኃጢአቱን ለማስተሥረይ የንስሐ ጥምቀት ለመጠመቅ ወይም እንደሐዲስ ኪዳን ትምህርት ሁለተኛ ተወልዶ ፥ የጸጋ ልጅነት ለመቀበል አይደለም ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣው ፥ የጠፋውን የሰውን ልጅ ለማዳን ነው ። ለእኛ ምሳሌ ለመሆን ፥ ብዙ ዓይነት ሥራዎች ፥ እየሠራ አሳይቶናል ። ሁሉም ለእኛ መዳን መሣሪያዎች ናቸው ። ዮሐንስ አፈ ወርቅ «ከኃጢአት በስተቀር ፍጹም ሰው ሆነ ፤ እንደ እግዚአብሔር እየሠራ እንደ ባሪያ ታየ ፤ ወንጌሉን ያስተማሩ ሐዋርያት እንደ መሰከሩ» ይላል ።

አባ ሕርያቆስም ‹ከኃጢአት በስተቀር ሕግን ሁሉ ፈጸመ ፤ በዮርዳኖስ በዮሐንስ ዕጅ ተጠመቀ ፤ ተራበ ፤ ተጠማ ፤ መከራ ተቀበለ» ይላል (ቅዳሴ ማርያም) ።

ቅዱስ ኤፍሬምም ይህን ሐሳብ በመደገፍ «እግዚብሔር ከኃጢአት በስተቀር እንደ እኛ ፍጹም ሰው ሆነ» ይላል (ውዳሴ ማርያም) ።

ጌታችንም ሲያስተምር አንድ ጊዜ የነበረው ልማድና ሥርዓት እንዲጠፋ ፥ አላደረገም ። ግን ቀስ በቀስ በትምህርት እንዲለወጥ ለማድረግ ነበረ ዓላማው ። ፋሲካ ፤

በዓለ ሠዊት ፤ በዓለ መጸለት ፤ የመሳሰሉትም የአይሁድ ታላላቅ በዓላት ቀስ በቀስ በጥምቀቱ ፤ በሞቱ ፤ በትንሣኤው ፤ በጰራቅሊጦስ እስኪለወጡ (እስኪተኩ ድረስ፥በኢየሩሳሌም እየተገኘ ፥ ያከብራቸው ነበር ።

መሥዋዕቱም በራሱ መሥዋዕትነት እስኪተካ ድረስ፥ እንዲለወጥ፥ አላስገደደም። ማንም ቢሆን የነበረውን ፤ ከአባቱ ሲያያዝ የመጣውን ባህልና ልማድ ፥ ትምህርትና ሥነ ሥርዓት ለመለዋወጥም ፤ ለማሻሻልም ቢሞክር ቀስ በቀስ በነዋሪውና በተተኪው ነገር መካከል ማስረዳት አሮጌው የሚተካው ፤ አዲሱ ነገር ተመሳሳይ እንጂ ፈጽሞ የተለወጠ መሆን ስለሌለበት ጌታም አሪትን ለመፈጸም እንጂ ለመሻር ስለ አልመጣ ሊሻሻሉ የተፈለጉትን ነገሮች በትምህርትና በሥራ ለወጣቸው ፤ ይህም ሚዳዊውን ሥርዓት ነው ኤፌሶን ፬ ፲፫ ።

ከላይ እንደ ተናገርነው ዮሐንስ ያጠምቅ የነበረው የንስሓ ጥምቀት ነበር ። በኋላም ክርስቶስ ማስተማር ሲጀምር ደቀ መዛሙርቱ ይህንኑ የንስሓ ጥምቀት ያጠምቁ ነበር ። ጌታ ግን የንስሐን ጥምቀት ሳይሆን የልጅነትን ጥምቀት አስተማረ ። ኒቆዲሞስን «እውነት እውነት እልሃለሁ ሰው ከውኃና ከመንፈስ ቅዱስ ሁለተኛ ካልተወለደ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም ። ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው ። ከመንፈስ የተወለደ መንፈስ ነው» በማለት ‹ልጅነት ጥምቀትን አስተማረው ። ዮሐ ም ፫ ቍ ፭—፮ ።

www.ethiopianorthodox.org

ፈሪሳውያንንም የዮሐንስ ጥምቀት ከሰው ነው? ወይንስ ከሰማይ? ሲል ሁለት ዓይነት ጥምቀት መኖሩን ጠይቋቸዋል ማቴ፡ ፳፩፡ ፳፭ ።

በሚያርግበትም ጊዜ ሦስት ዓይነት የጥምቀት ዐዋጅ አውጇል ። ፩ኛ ያመነ የተጠመቀ ይድናል ፤ ያላመነ ያልተጠመቀ ይፈረድበታል ። ማር ም ፲፮ ቁ ፲፮ ።

፪ኛ እንግዲህ ሒዱና አሕዛብን ሁሉ አስተምሩ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቋቸው ማቴ ም ፳፰ ቁ ፲፱ ።

፫ኛ ሐዋርያትን እሩቅ ባልሆነ ጊዜ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ ። የሐ ሥራ ፩ ፭ የሚል ነበር ።

ስለዚህ ጌታችን በውኃ የተጠመቀው በሕዝቅኤል የተነገረውን ትንቢት ለመፈጸም ነበር ። ሕዝቅኤል እንዲህ ብሎ ነበር ። ጥሩ ውኃ እረጫችኋለሁ እናንተም ትጠራላችሁ ከርኵስታችሁም ሁሉ ፤ከጣዖቶቻችሁም አጠራችኋለሁ አዲስ ልብም እሰጣችኋለሁ ፤ አዲስ መንፈስም በውስጣችሁ አኖራለሁ ። ሕዝ. ም. ፴፮ ቁ ፳፭—፳፯ ። በጠቅላላው ክርስቶስ የተጠመቀው፡ ለእኛ ምሳሌ ለመሆን ብቻ ነው ።

ም ዕ ራ ፍ ፬ ።

ጌታ ለምን በዮርዳኖስ ተጠመቀ ?

በፍልስጥኤም ብዙ ወንዞች ነበሩ ። ግን ጌታ የተጠመቀው በዮርዳኖስ ነው ። ክርስቶስ በዮርዳኖስ እንደሚጠመቅ ፤ ብዙ ምሳሌና ትንቢት ተነግሮ ነበር ። የወንዙም አፈሳሰስና አፈላለቅ የተለየ ምሥጢርና ምሳሌ ነበረው ።

፩ኛ የወንዙ አፈላለቅና አወራረድ ፤ ዮርዳኖስ ከምድረ እሥራኤል ዳርቻ ከነገደ ዳን ክፍል የሚመነጭ ታላቅ ወንዝ ነው ። በፍልስጥኤም ያሉ ወንዞች በክረምት የሚሞሉ በበጋ የሚደርቁ ናቸው ። በሊባኖስ ተራራ ያለው በረዶ ሲሟሟ ይሞላሉ ፤ ሟሙቶ ሲያልቅ ይደርቃሉ ። በጣም ስመ ጥሩው ወንዝ ዮርዳኖስ ነው ። ዮርዳኖስ ከኤርሞን ተራራ ሥር ይመነጭና ወደ ደቡብ ባሕረ ጌው ይፈሳል ። ዮር ማለት ፈሳሽ ማለት ነው ፤ ዮርዳን ሲል የዳን ወንዝ ማለት ነው ። ዮርዳኖስ ሲል ግን ዳናዊ ወንዝ ወይም ዮርዳናዊ ማለት ነው ፤ ምክንያቱም ከነገደ ዳን ክፍል ስለ መነጨ ይህን ስም ወረሰ ብለው የጂኦግራፊ ሊቃውንት ይተረጕሙታል ። ስሙን ግን የወሰደው የዳን ልጆች ይህን አገር ሳይወርሱ ከሙሴና ከአብርሃም በፊት በአምላካዊ ቃል ነው ። ወሐዊርየ ነበርኩ ዲባ ማየተ ዳን . . . እንተ ይእቲ እምየማነ ዓረበ ኤርሞን . .

በዳን ወንዝ ተቀመጥሁ እርሷም ከኤርሞን ምዕራብ ቀኝ የምትገኝ ይላል ። ዘፍ. ፲፬. ፲፬ ዘዳግ. ፴፬፡ ፩ ። ሄኖክ ፲፫ ። ዮርዳኖስ የመሬቱ ገደላማነት እያገዘውና እየረዳው በኃይል ሲፈስ ስለሚታይ ታላቅ ፈሳሽ ወንዝ (ዮርዳኖስ) የሚለውን ስም ወስዷል ። ስሙም በዕብራይስጥ ያርዲን ፤ በዕርዕ ዮርዳን ይባላል ። በሌላም አተረጓጎም ዳን ማለት ዳኛ፤ፈራጅ ማለት ስለሆነ ፤ ዮርዳኖስ ማለትም ፈለገ ደይን ማለት ነው ይላሉ ። ማር ፲፮. ፲፮ ዮርዳኖስ ምንጩ (ነቁ) ሦስት ነው ።

www.ethiopianorthodox.org

ከአርሞን ተራራ ሥር ሦስት ምንጮች ይመነጫሉ፤ ወርደው አንድ ይሆናሉ ፤ (ስማቸው ሐስባኒ ተላልጋዲና ባያንሲ ፓንያ ፤ ደንከፓንያንና አስቤጊያ ይባላሉ) ። ዛሬ ግን ቴሊልጋዝ ይባላሉ ። እነዚህ ሦስቱ ወንዞች ከተነሡበት (ከመነጩበት) እስከሚገናኙበት መጠናቸው ትክክል ነው ። ከአንዱ ወንዝ ወደ አንዱ ወንዝ ለመድረስ ሩብ ሩብ ሰዓት ያስኬዳሉ በግምት ኪሎ ሜትር ይሆናል ። የመካከለኛው ወንዝ በቀጥታ ሲወርድ ግራና ቀኝ ያሉት ሁለቱ ወንዞች ደግሞ በማሰየና ይወርዱና ሌሎችንም ምንጮች አስከትለው ከአንድ ቦታ ላይ ይገናኛሉ ። ከዚህ በኋላ በግምት አንድ ሰዓት ተጉዘው ማየ ሜሮም (ባሕረ ሆሌ) ከምትባል ትንሽ ሐይቅ ይገባሉ ። የሁስጳስ ይህን ሐይቅ እስማሆኒቲዳ ብሎ ይጠራዋል ። ሜሮም እንደ የኩሬ ውኃ ነው ፤ እነዚህ ወንዞች ከዚህ በኋላ የዮርዳኖስ የሚለውን ስም ይወስዱና አንድ ወንዝ ይሆናሉ። ይህ ወንዝ (ዮርዳኖስ) ዐባይ ጣናን አቋርጦ እንደሚሄድ ይህንኑ ሐይቅ ሰንጥቆ ያልፋል ። ጉዞውንም ወደ ባሕረ ገሊላ ይቀጥላል ፤ ከዚያም የገሊላን መስክ እያጠጣ በኃይል እየፈሰሰ ከ፱ ሰዓት በኋላ ባሕረ ገሊላ (ባሕረ ጥብርያዶስ) ይገባል ። ከዚህ በኋላ አሁንም ዐባይ ጣናን እንደሚያቋርጠው ባሕሩን ሰንጥቆ ያልፍና ግራና ቀኝ የሚገኙትን ወንዞች እያስከተለ የሮቤልንና የጋድን፤ የመንፈቀ ምናሴንም ክፍል ወደ ግራ፤ የቀረውን ወደ ቀኝ እየተወ የሦስት ቀን ጉዳና ተጉዞ ወደ ሙት ባሕር (ጨው ባሕር) ገብቶ ሰጥሞ ይቀራል ። የጨው ባሕር ዙሪያው ተራራና

ገደል ፤ ቆላ በጣም ሰርጎድጓዳ ስለሆነ፡ ሲወጣ ለማየት አይቻልም ። ከተነሣበት እስከ ባሕረ ጨው ድረስ ፻ (መቶ) ማይልስ ነው ተብሎ ይገመታል ። ስፋቱ ከ፴ እስከ ፶ ሜትር ፤ ጥልቀቱ ከ፫ —፬ ሜትር ይሆናል ። ስለዚህ ምሳሌ በአገራችን የጥምቀት ውኃ፡ የንዋየ ቅድሳት እጣቢ የተቀደሰ ፈሳሽ ነገር ሁሉ እንዳይፈስ መሬት ተቆፍሮ ነው የሚቀበረው ። በጠቅላላው ወንዙ የሥላሴ ምሳሌ ነው ። ከላይ ምንጩ ሦስት መሆኑ፤ ሥላሴ በስም በአካል በግብር ሦስት መሆናቸውን፤ ወርዶ አንድ መሆኑ በመለኮት አንድ መሆናቸውን ያመለክታል ።

እውነተኛውም የሥላሴ አንድነትና ሦስትነት የተገለጠው በዚህ ወንዝ በክርስቶስ ጥምቀት ነው ።

፪ኛ. ትንቢት ፤ ነቢዩ ዳዊት « ወንዞች አይተውህ ፈሩ ውኃዎቻቸውም ደነገጡ ፤ ደመናትም ቃልን ሰጡ ፤ ባሕር አይታ ሸሸች ፤ ዮርዳኖስም ወደ ኋላው ተመለሰ» ይላል ። ጌታ ሲጠመቅ ውኃው ሸሽቶ ነበር ፤ እንደ ገና በቃሉ ተመልሷል ይባላል ። ከደመናም ይህ ነው የምወደው ልጄ የሚል ቃል ተሰምቷል ፤ ውኃዎቹ እንደሞቀ ውኃ በራሱ ላይ ፈልተዋል ። ቄርሎስ «ውኃዎች እንደ ሞቀ ውኃ ፈሉ » ይላል ። አንዱም ደራሲ ።ማያትኒ በር ዕስከ ፈልሑ ፤ ውኃዎች በራስህ ላይ ፈሉ። ሲል ይናገራል ።

፫ኛ. ምሳሌ ፤ አብርሃም ነገሥተ ኮሎዶጎሞርን ድል አድርጎ ሲመለስ ደስ ስላለው በዘመኔ ልጅህን ትልከዋ

www.ethiopianorthodox.org

ዋለህ? ወይስ ያችን ቀንና ሰዓት ታሳየኛለህ»? ሲል አምላኩን ጠየቀው ። ጌታም «ያችን ዕለት አታያትም ፤ ግን አርዓያዋንና ምሳሌዋን ታያታለህ ። የዮርዳኖስን ተሻገርና ሂድ መልከ ጼዴቅን ታገኛለህ አለው ። አብርሃምም የዮርዳኖስን ተሻግሮ ሄደ ፤ መልከ ጼዴቅንም አገኘው ። እሱም የዚያችን ዕለት ምሳሌ መሥዋዕት ሠርቶ አሳየው ። ይህም መልከ ጼዴቅ የቀሳውስት ፤ አብርሃም የምእመናን ፤ የዮርዳኖስ የጥምቀት ምሳሌ ነበር ። ዘፍ ፡ ፲፬ ፡ ፲፯ —፲፰ ። ጌታም ሲያስተምር አብርሃም አባታችሁ ቀኔን ያይ ዘንድ ተመኘ አየም ደስም አለው ሲል ተናግሯል ። ዮሐ ፡ ፰፡ ፶፮ ። እሥራኤል ባሕረ ኤርትራን መሻገራቸው የጥምቀት ምሳሌ ነበር ። ዮሐንስ አፈወርቅ ለእሥራኤል እንደ ጥምቀት ነበር ብሏል ። የታመሙም በሽተኞች በዮርዳኖስ እየተጠመቁ ፡ ከደዌያቸው ይፈወሱ ነበር ።

ሀ. ኢዮብና ንዕማን በዮርዳኖስ ተጠምቀው፡ ከደዌያቸው ተፈውሰዋል ፤ ክርስቶስም እኛን በጥምቀት ከኃጢአት እንድንነፃ ለማመልከት ነው ።

ለ. ኤልያስ በመጠምጠሚያው የዮርዳኖስን ባሕር ከፍሎ ተሻግሮ በእሳት ሠረገላ ዐርጓል ። ፪ኛ. ነገሥት ፪. ፰ ። እኛም በጥምቀት ባሕረ ገሃነምን ተሻግረን፡ ወደ መንግሥተ ሰማያት እንደምንገባ፡ ለማሳየት ነው ።

ሐ. ኢያሱም የዮርዳኖስን ባሕር ከፍሎ፡ እሥራኤልን አሻግሮ ወደ ምድረ ርስት አግብቷቸዋል ። እኛም በጥምቀት መንግሥተ ሰማያትን እንደምንወርስ ለማመልከት ነው ።

ውኀው ጌታ ስለ ተጠመቀበት ተቀድሷል ። ከዚህም ሌላ አባቶቻችን እንደሚናገሩት ዲያብሎስ አዳም አባታችንንና እናታችንን ሔዋንን ካሳታቸው ፤ ከአምላካቸው ካለያያቸው በኋላ አዳም ባሪያዬ ፤ ሔዋን ባሪያዬ የሚል በእብነ በረድ ሁለት ደብዳቤ ጽፎ ፤ አንዱን በዮርዳኖስ ፤ አንዱን በቀራንዮ ጥሎት ስለ ነበር ፤ ይህን በዮርዳኖስ የተጣለውን የዕዳ ደብዳቤያችንን ለማጥፋት ፤ በዮርዳኖስ ተጠመቀ ። ቅዱስ ጳውሎስ የዕዳ ደብዳቤያችንን አጠፋልን ጠላታችንን ከመከከላችን አወጣው» ይላል ቆላ ፡ ፪ ፲ ።

ምዕራፍ ፫ ።

ምሥጢረ ጥምቀት ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ ምሳሌ ሆኖ ፤ ከመጠመቁም በላይ ፤ ሰው ከውኀና ከመንፈስ ሁለተኛ ካልተወለደ ፤ የእግዚአብሔርን መንግሥት ያይ ዘንድ አይችልም።

እንዲሁም ያመነ «የተጠመቀ ይድናል ፤ ያላመነ ይፈረድበታል» ሐዋርያትንም «እንግዲህ ሂዱና አስተምሩ. በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስም ስም አጥምቋቸው» ብሎ፤ ካዘዛቸው በኋላ፤ በሚያርግበት ጊዜ «ዮሐንስ በውኀ ያጠምቅ ነበር፤ እናንተ ግን በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ» ብሎ ምሥጢረ ጥምቀት ማለት የልጅነት ጥምቀትን አስተምሯቸው፤ዐርጓል ። ማቴ፡ ፳፰፡ ፲፱፡ ማር፡ ፲፮፡ ፲፮፡ ዮሐ፡፩፡፳፮።

በዚህ መሠረት ጥምቀት ከውኀ ተነክሮ ፡ መውጣት ሳይሆን ፤ ማንኛውም ሰው በሥላሴ ስም ተጠምቆ ልጅነ

www.ethiopianorthodox.org

ትን የሚያገኝበት ፤ ኃጢአትን የሚያስተሠርይበት ታላቅ ምሥጢር ነው ። የሚታይ አፈጻጸም የማይታይ ጸጋ አለው። ያለ ጥምቀት የሥላሴን ልጅነት ለማግኘት አይቻልም።

ጥምቀት ማለት ሁለተኛ ልደት ማለት ነው ። ሰው አንድ ጊዜ በሥጋና በደም ከእናት ከአባቱ ይወለዳል። ይህም ሥጋና ደም መንግሥተ ሰማያትን ለመውረስ ስለ ማይችል ሁለተኛ በውኃና በመንፈስ ከሥላሴ ይወለዳል። «ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው ፤ ከመንፈስም የተወለደ መንፈስ ነው» ብሏል ። አንድ ሊቅ «ሰው ሦስት ጠባያት አሉት ። እነሱም ሥጋዊ ፤ ነፍሳዊ ፤ መንፈሳዊ ናቸው። የሥጋን ፍላጎት ሲከተል ሥጋዊ ፤ የዚህን ዓለም ፍላጎት ሲከተል ነፍሳዊ ፤ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በመጠበቅ ሲራመድ ግን መንፈሳዊ ይባላል ። ስለዚህ ሰው መኖር የሚገባው በመንፈሳዊ ዓላማ መሆን አለበት ። ለመካከለኛው ቦታ የለውም በሥጋዊ ዓላማ እንኳ ቢመራ በነፍሱ ጉዳት ከሚያገኘው በቀር የሥጋውን ፍላጎት ሊያረካ ይችላል» ብሏል ። ሰው በሥጋ የወለዱትን የአባትና የእናቱን ርስት ጉልት ለመውረስ ሕግ ይፈቅድለታል ። በጥምቀትም ሁለተኛ ከእግዚአብሔር በተወለደ ጊዜ የእግዚአብሔር ቤተ ሰብ፤የመንግሥቱ ወራሽ ይሆናል።

ቅዱስ ጳውሎስ «ልጆች በሆናችሁ ጊዜ የልጁን መንፈስ በልባችሁ ውስጥ ላከ ፤ ስለዚህ ከእንግዲህ ወዲህ ልጅ ነህ እንጂ ባሪያ አይደለህም ፤ ልጅ ከሆንህም በክርስቶስ የመንግሥቱ ወራሽ ነህ ፤ አብርሃም ሁለት ልጆች ነበሩት አንዱ የባሪያዪቱ ልጅ ፤ ሁለተ

ኛው በተስፋ የተወለደው የእመቤቲቱ ልጅ ነበሩ ። ይህም ምሳሌ ነበር ሁለቱ ሴቶች ሁለቱ ኪዳኖች ናቸው። አንዲቱ ከደብረ ሲና የሆነችው ልጆችን ለባርነት የምትወልደው አጋር ናት ። ይህችም አጋር በዓረብ አገር ያለችው ደብረ ሲና ናት ። አሁንም ያለችውን ኢየሩሳሌምን ትመስላለች ። ከልጆችዋ ጋር በባርነት ናትና፥ የላይኛዪቱ ኢየሩሳሌም ግን በነፃነት የምትኖር እናታችን ናት . . . . እንደ ይስሐቅ የተስፋ ቃል ልጆች ነን ፤ . . . , የገረዲቱ ልጆች ከእመቤቲቱ ልጆች ጋር አይወርሱምና . . . . ስለዚህ የእመቤቷ ልጆች ነን እንጂ የገረዲ ልጆች አይደለንም» ይላል ። ገላ ፬፡ ፯፡ ፳፱፡-፴ ።

ይህም ማለት በጥምቀት ከእግዚአብሔር የተወለደ የእመቤቷ የወንጌል ልጅ ካልሆነ መንግሥቱን ለመውረስ አይችልም ማለት ነው ። ጥምቀት ዘርን ፤ ፆታን ፤ ቀለምን አይመለከትም ሁሉንም በትክክል ወደ ጌታው ያቀርባል ። ስለዚህ አሁንም ቅዱስ ጳውሎስ «እናንት የተጠመቃችሁ ክርስቶስን ለበሳችሁ በዚያም አይሁዳዊም አረማዊም ባሪያም ጌታም ወንድ ሴትም የለም ሁላችሁም የአብርሃም ልጆች የተስፋው ወራሾች ናችሁ ። አይሁድም ፤ አረማዊም ባሪያዎችም ጌታዎችም ሁላችንም አንድ አካል ሁነን ተጠምቀናል ፤ ሁላችንም ከአንድ መንፈስ ጠጥተናል» ይላል ። ፩ኛ፡ ቆሮ፡ ፲፪፡ ፲፫፡ ። ገላ፡ ፫፡ ፳፯—፳፱ ።

«እግዚአብሔር ሰውን በጥምቀቱ ያነጻዋል ፤ ይቀድሰዋል ፤ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን ይወዳታል በጥምቀት

www.ethiopianorthodox.org

በቃሉም ያነፃታል ይቀድሳታል ፤ ስለ እርሷም ራሱን አሳልፎ ሰጥቷል . . . . ያለ ነውር በቅድስና ትኖር ዘንድ ኤፌ፣ ፭፥ ፳፯ ። በሌላም ቦታ ጥምቀት መቀደስ፤መጽደቅ መሆኑን ይተረጉምልናል ። «ከመካከላችሁ ኃጢአተኞች ሰዎች ነበሩ እናንተ ግን ታጠባችሁ ተጠመቃችሁ ተቀደሳችሁ ፤ ጸድቃችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ በአምላካችን መንፈስ» ይላል ። ፩ኛ ቆሮ፣ ፮፥ ፲፩ ። ጥምቀትንም መታገሥ ሁለተኛ ልደት ብሎ ተርጉሞታል ። ሰው በኃጢአት ይኖራል ፤ ግን በተጠመቀ ጊዜ አሮጌ ሰውነቱ ቀርቶ እንደ እባብ ሰውነት ግልፋፊ ከላዩ ላይ ተገፎ ወድቆ አዲስ ሰውነትን ይለብሳል ። ይህም አዲስ አካል ራሱ ክርስቶስ ነው ። «ጽድቅ በማድረግ አይደለም ። በምሕረቱ ሁለተኛ ልደት በምትሆን በጥምቀት በመንፈስ ቅዱስ ስም መታደስ አዳነን እንጂ» ይላል ። ቲቶ፥ ፫ ፭ ።

ስለዚህ ጥምቀት ከሁሉም የበለጠ ታላቅ የድኅነት ምሥጢር መሆኑን ብዙዎች የቤተ ክርስቲያን አባቶች በሰፊው ያስተምሩናል ። የኢየሩሳሌም ጳጳስ ቄርሎስ «ሰው በምግባር ፍጹም ቢሆን ካልተጠመቀ ድኅነትን አያገኝም»ብሏል፤ በጠቅላላው በጥምቀት ማንኛውም ሰው ከነበረበትበኃጢአት ይነጻል ነፍሱ ትጠራለች፤ሰውነቱይታደሳል፤ልጅነትን ያገኛል፤ የዘለዓለም ሕይወትን ይወርሳል በቁስጥንጥንያ የተሰበሰቡት ፻፶ ሊቃውንት «ኃጢአት ለማስተሥረይ በአንዲት ጥምቀት እናምናለን» ጥምቀትም አንዲት መሆንዋን ቅዱስ ጳውሎስ አስቀድሞ «ጥምቀት አንዲት ናት» ብሎናል ። ኤፌ ፬—፭

ስለዚህ ጥምቀት ከማይደገሙት ምሥጢራት አንዱ ነው ፤ ጥምቀት አይደገምም አይከለስም ።

ምዕራፍ ፯ ።

የጥምቀት ምሳሌ ፤

፩ኛ በር ጥምቀት ወደ ክርስቶስ ቤተ ሰብነት መግቢያ በር ነው፤ ወይም ቤቱ ራሱ ክርስቶስ ነው ። መግቢያው በሩ ጥምቀት ነው ። ሐዋርያት ማንኛውንም ሰው ሳያጠምቁ የቤተ ክርስቲያን አባል አያደርጉትም ነበር ። ሐዋርያት ለማስተማር በተነሡ ጊዜ የሚያስተምሩትን ሰው እያጠመቁ ነበር የቤተ ክርስቲያን አባል የሚያደርጉት በመጀመሪያው ጥምቀት በጳንጠቆስጤ ራሳቸው በመንፈስ ቅዱስ ተጠምቀው ሌሎችንም ለማጥመቅ ጀምረዋል ። ጥምቀት ወደ ምትታየው ቤተ ክርስቲያን ፤ ወደማይታየው ጸጋ እግዚአብሔር መግቢያ በር ነው ። ዮሐ ፲ ፱ ።

፪ኛ. ግዝረት ግዝረት የጥምቀት ምሳሌ ነው በኦሪት ያልተገዘረ አይሁድ አይባልም ነበር ፤ አንድም ሰው አይሁድ ለመሆን ሲፈልግ መገዘር ነበረበት ግዝረት የአይሁድ የተለየ መታወቂያቸው የሃይማኖታቸው ምልክት ነበር ፤ ጥምቀትም ክርስቲያኖች የተለየ መታወቂያቸው የሃይማኖታቸው ምልክት ነው ። ያልተጠመቀ ክርስቲያን ሊባል ዓይችልም በሌላው ዓለም ግዝረት የለም ። እኛ ግን ጥምቀትንም ግዝረትንም ይዘን መጥተናል ምክንያቱም በኦሪት እምነታችን መለዮአችን ግዝረት ስለነበር ግዝረትን ይዘን ስንኖር ጥምቀትንም በተቀበልን ጊዜ የቈየውን ግዝረት ለመተው አልቻልንም ፤ ግዝረት በሀገራችን የተለመደ

www.ethiopianorthodox.org

በህል ሁኖ ይኖራል ። በሐዋርያት ጊዜ ስለ ግዝረት ብዙ ክርክር ተነሥቶ ነበር ፤ አይሁድ ጥምቀት ያለ ግዝረት ፤ ወንጌል ያለ ኦሪት አይጠቅሙም ሲሉ አሕዛብ ደግሞ ይህን ሐሳብ ሊቀበሉት አልቻሉም ። በዚህ መሠረት ፡ ሐዋርያት የመጀመሪያዋን ሲኖዶስ አድርገው ግዝረት ግዴታ አለመሆኑን የኦሪትንም ሥርዓት መጠበቅ አለማስፈለጉን ወስነው መልእክትም አስተላልፈው ተለያይተዋል ። የሐዋርያት ሥራ ፲፭ ፡ ፳፱ ።

ቅዱስ ጳውሎስ ግዝረትስ ሕግ መሥራት የልብ ግዝረት ነው ብሏል ። ሮሜ ፪ ፳፰ ፳፱ ።

፫ኛ የኖኅ መርከብ፥ ኖኅ መርከብ ፡ ሠርቶ ከነልጆቹ ከጥፋት ውኃ እንደዳነ እግዚአብሔር እኛንም በዚች በመርከብ ምሳሌ በሆነችው ጥምቀት ከጥፋት ያድነናል ይላል ። ፩ኛ. ጴጥ ፫ ፡ ፳፩ ።

፬ኛ. መቃብርና ትንሣኤ ፥ ክርስቶስ ሦስት ቀንና ሦስት ሌሊት በመቃብር አድሮ ተነሥቷል ፤ ሰውም ሲጠመቅ ሦስት ጊዜ ከውኃ ብቅ ጥልቅ እያለ ነው። ይህም የመቃብርና የትንሣኤ ምሳሌ ነው ። ሮሜ ፮ ፫ ።

ምዕራፍ ፯።

ከመጠመቅ በፊት የሚጠየቁ ግዴታዎች

አንድ ሰው ከመጠመቁ በፊት ወደ ጥምቀት የሚያደርሱት ነገሮች አሉ ። እነዚህም ፩ኛ. ዕውቀት (ትምህርት) ፤ ፪ኛ እምነት ፤ ፫ኛ ንስሓ ናቸው ።

፩ኛ. ዕውቀት ፤ ማንም ሰው ቢሆን ወደፊት የሚመራበት ዓላማ ምን እንደሆነ ማወቅ ይጠቅመውም እንደሆነ ይጐዳው ማመዛዘን አለበት ። ክርስቲያንም ከመጠመቁ በፊት ለምን እንደሚጠመቅ ማወቅ ይኖርበታል ። ዕውቀት ስለሚባለው ነገር በጥንት ጊዜ ብዙ ዓይነት አስተያየት ቀርቦ ነበር ግኖስቲኮች (የእውቀት ሰዎች) የተባሉ ተመራማሪዎች ተነሥተው ነበር ስለዚህም ቅዱስ ጳውሎስ የአይሁድንና የአረማውያንን የሐሰት ፍልስፍና ከክርስትና ትምህርት ጋር ደባልቀው የሚያስተምሩ ሰዎች (ግኖስቲኮች) ተነሥተዋልና እንድትጠበቁ» ብሏል ። ቆላ. ፪ ፡ ፰–፲፰ እነሱም የእግዚአብሔር የመለኮትነቱን ምሥጢር በምርመራ ፤ በፍልስፍና ለማወቅ ስለ ተነሡ ከታላቅ ስሕተት ላይ ወድቀዋል ። የእግዚአብሔር ምሥጢር ሊመረመር በፍልስፍና ሊደረስበት የማይቻል መሆኑን በቅዱሳት መጻሕፍት ተገልጧል ኢዮብ የእግዚአብሔርን ምሥጢር ትመረምር ዘንድ ይቻልሃልን ? ወይስ ሁሉን የሚችል የአምላክን መጨረሻ ታገኘዋለህን ? እሱ ከሰማይ ከፍ ይላል ከሲኦልም ይጠልቃል ምን ታደርገዋለህ ? ርዝመቱ ከምድር ይረዝማል ከባሕርም ይሰፋል ብሏል ኢዮብ ፲፩ ፯—፰፥በዚህ ዓይነት የቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ከሁለት ተከፍለው ነበር ግማሾቹ ጥልቅ ምርመራ ከክህደት የሚያደርስ ከሆነ በየዋህነት መኖር ይሻላል ሲሉ ፤ ግማሾች ባለማወቅ የሚቀበሉት ነገር ሁሉ ስለማይጠቅም ዕውቀት ያስፈልጋል አሉ ። በዚህም ዓላማ የሚመሩት ሊቃውንት ብዙዎች

www.ethiopianorthodox.org

ነበሩ ። ለምሳሌ እነ ጳሊቃርጳስ የሰሚርናው፤ እነ ጠርጥሊያኖስ ፥ እነ ጳጳያስ የሂራጳሊሱ እነ ኤሬኔዮስ ነበሩ ። እነርሱም ለአረማውያን ፤ ለጠቢባን ለተማሩ ሰዎች የክርስትናን ትምህርት ለማስረዳት እንዲቻል ጠለቅ ያለ ዕውቀት ያስፈልጋል ብለዋል ። እንደ እኔም አስተያየት ብርሃን እያለ ጨለማን የሚመርጥ ያለ አይመስለኝም ።

እርግጥ ነው ዕውቀት ሦስት ዓይነት ነው ። አንዱ የግኖስቲኮች የዕውቀት ፍልስፍና ሲሆን ፥ ሁለተኛው ዕውቀት ደግሞ የ ኤሬኔዎስ በሃይማኖት በኩል አምላካችንን የምናውቅበት ትምህርት ነው ። ሦስተኛ በሳይንስና በቴክኒዎሎጂ ሳይንቲስቶች የሚራቀቁበት ፤ ሊቃውንት በፍልስፍና የሚመረምሩበት ፥ መሪዎች በአስተዳደር የሚመሩበት ዕውቀት ነው ። ከግኖስቲኮች ዕውቀት በስተቀር ሁሉም አስፈላጊ ነው ። ሆኖም ዘለዓለማዊ ሕይወትን የምንወርስበት መንፈሳዊ ዕውቀት ይበልጣል ። ስለዚህ ኤሬኔዎስ ግኖስቲኮችን በመቃወም ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው በአንድ ትምህርት ነው ። የእግዚአብሔር ፍጥረት ፀሐይ በአንድ ጊዜ በዓለም ላይ እንደሚያበራ ፥ የክርስትና ትምህርትም በአንድ ጊዜ በዓለም ላይ ያበራል እውነትን ወደማወቅ ያደርሳል ። በዚህም መንፈስ የሚመራ መምህር የሚናገረውን አያጣም ። እግዚአብሔርንም የሚወድ ፤ ዕውነትን የሚፈልግ ወደ ዕውቀት ይደርሳል ፤ ዕለት ዕለትም ዕውቀት ያድግለታል ብለዋል ።

ቅዱስ ጳውሎስ ወደ እግዚአብሔር ልጅ ሃይማኖት አንድነትና እውቀት እስክንደርስ ድረስ . . . . ሕፃ

ናት እንዳንሆን ሞገድ ወዲያና ወዲህ እንደሚያገፋን ይላል ። ኤፌ. ፬ ፲፫—፲፬

በእስክንድርያ የዕውቀት ትምህርት ቤት የሚባል መንፈሳዊ ኮሌጅ ተከፍቶ ነበር ። የዚህ ትምህርት ቤት ዓላማ ወጣቶችን ለጠቢባን ፤ ለአረማውያን የክርስትናን ትምህርት ለማስረዳት እንዲችሉ ጠለቅ ባለ ዕውቀት ማሠልጠን ነበር ። የትምህርት ቤቱ ኃላፊ ቀሌምንጦስ ሃይማኖት ለአዋቂ ነው ብሏል ። ደቀ መዝሙሩ አርጌኒስም ዕውቀት ከሃይማኖት ይበልጣል ፡ ምክንያቱም አውቀው የሚያምኑት ስለሆነ ነው ይላል ። ስለዚህ በክርስትና ትምህርት የክርስቶስን ሰው መሆን ራሱንም ስለእሱ እንደሠዋለት ማወቅ ስላለበት ዕውቀት አስፈላጊ ነው ።

፪ኛ እምነት ። እምነት ማለት አንድ ነገር ቢታይም ባይታይም ይሆናል ብሎ ማመን ነው ። እግዚአብሔርን ማመን ግን ቀላል አይደለም ። አባ ሕርያቆስ «እግዚአብሔር ይህን ይመስላል ይህን ያህላል ልንለው አንችልም» እንዳለው ስለ እግዚአብሔር እንደ ቍጥር በመደመር ፤ በመቀነስ ፤ በማባዛት ፥ በማካፈል ወይም በጂኦሜትሪ፡ በመመዘን ፤ በመመጠን ፤ በመለኪት ፥ እንደ ሳይንስ አንዱን ኤለመንት ካንዱ ኤለመንት በመቀመምና በመቀላቀል በኬሚካል ሪአክሽን መልሱን ለማግኘት አንችልም ። ግን በሃይማኖት ኃያልነቱን ፤ ጠቢብነቱን አይተን ልናምነው እንችላለን ። ቅዱስ ጳውሎስ «ይህ ዓለም በእግዚአብሔር ቃል እንደ ተፈጠረ እናምናለን» ይላል ። ዕብ ፲፩ ፫

www.ethiopianorthodox.org

እምነት በመጽሐፍ ቅዱስ ሁለት ዓይነት ነው ። ፩ኛው ተሻጋሪ (an active) ፪ኛው የማይሻገር (a passaive) ነው፤ አንዱ እግዚአብሔርን ማመንና በሱም ዋጋን ማግኘት ሲሆን፤ ሁለተኛው ራስ በመታመን በራስ መታመንም ዋጋ ማግኘት ማለት ነው ። ሮሜ ፫, ፴፫። በእግዚአብሔር ላይ ያለን እምነት የተስፋ እምነት ይባላል ። ይህም ጠቅላላው ዓላማ ወደፊት ለምናገኘው ተስፋ ራስን ወደ መግዛትና ታዛዥነት አቅርቦ መስጠት ነው ።

እግዚአብሔር ለኛ ሲል ወደዚህ ዓለም መጥቶ ሕይወቱን እንደሠዋለት ማመን ፤ በዚህ ጊዜ የእግዚአብሔር ቤተ ሰቦች የመንግሥቱ ወራሾች እንሆናለን ። ለዚህም መግቢያው በሩ ጥምቀት መሆኑን ተናግሬአለሁ ።

፫ኛ ንስሐ ፤ አሁንም ወደ ጥምቀት ለመድረስ አንዱ ጐዳና ንስሐ ይቀርናል ። ንስሐ ማለት በሠራት ኃጢአት ተመልሶ መጸጸት ፤ ከአምላክ ዘንድ ይቅርታን መጠየቅ ማለት ነው ። ዮሐንስ ከምድረ በዳ እያስተማረ ሲመጣ ፤ «ንስሐ ግቡ መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና» እያለ ያውጅ ነበር ። ጌታም ከምድረ በዳ ወደ ገሊላ ተመልሶ ማስተማር በጀመረበት ጊዜ «ንስሐ ግቡ መንግሥተ ሰማያት ቀርባለችና» ሲል በዮሐንስ አዋጅ ትምህርቱን ጀመረ ። ቅዱስ ጴጥሮስ በጰንጠቆስጤ በአደረገው ስብከት «ንስሐ ግቡና በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እያንዳንዳችሁ ተጠመቁ ጸጋውን ትወርሳላችሁና» በማለት የመጀመሪያውን ስብከት በንስሐ ጀመረ የሐ. ሥራ ፪, ፴፮ ።

ይህ ለትላልቆቹ በኃጢአት ለኖሩ ሰዎች ነበር ፤ ለሕፃናት ግን አንደኛ የሠሩት ኃጢአት በለመኖሩ ፤ ሁለተኛ ሕፃናት ስለሆኑ ይህ ቃል አይመለከታቸውም ።ሆኖም ወላጆች ሕፃናትን ሲያጠምቁ ቤተ ክርስቲያን ዋስ ታስጠራቸዋለች ። እነዚህም ዋሶች «የክርስትና አባትና የክርስትና እናት» ይባላሉ ። እነርሱም ለሕፃናቱ ታላቅ ኃላፊነት አለባቸው ። ሕፃናት በሃይማኖት ፤ በሞራል ተጠብቀው እንዲያድጉ ማስተማር ዋና ተግባራቸው ነው ። ትልልቆቹ ከላይ እንዳልኩት ይማራሉ ፤ ያውቃሉ ፤ ያምናሉም በሠሩትም ኃጢአት እየተጸጸቱ በንስሓ ለተወሰነ ጊዜ ወደ ቤተ ክርስቲያን እየሔዱ የሚገባውን ጸሎት ያጠናሉ ፤ ሥርዓቱንም ይመለከታሉ ፤ የሚያጠኑትም ትምህርት ጸሎተ ሃይማኖትን ነው ። በመጀመሪያ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም እናምናለን ፤ ሰይጣንን እንክደዋለን እያሉ ይጸልያሉ ። እስከሚጠመቁ ድረስ ፍሬ ቅዳሴ ሲደርስ ይወጣሉ በሥርዓተ ቅዳሴያችን ፃዑ ንዑሰ ክርስቲያን የሚባሉት እነዚህ ናቸው ። ጸሎቱን ካጠኑ ፤ ሥርዓቱን ከተመለከቱ በኋላ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም እናምናለን ፤ በአንዲት ጥምቀትም እናምናለን በማለት እምነታቸውን ገልጠው ይጠመቃሉ ። ለሕፃናት ግን መናገር ስለማይችሉ የክርስትና አባቶቻቸውና እናቶቻቸው ጸሎተ ሃይማኖትን ይደግሙላቸዋል ። ከዚህ በኋላ ይጠመቃሉ ። በዚህ ዓይነት ለጥምቀት ዕውቀት ፤ እምነትና ንስሓ በጣም አስፈላጊዎች ሆነው ተገኝተዋል ።

www.ethiopianorthodox.org

ምዕራፍ ፲፪

የጥምቀት ጊዜ ፤

ሰው የጌታን ሰው መሆን አንድነትንና ሦስትነቱን ካወቀ ፡ መከነ ንስሐ ከገባ ለመጠመቅ ያለበት ዕድሜ ሊወስነው አይችልም ። እምነት ካለ ጥምቀት ትንሽ ፥ ትልቅ ፤ ወንድ ፤ ሴት ፤ ጌታ ፤ ባሪያ ፤ እመቤት ፤ ገረድ አይ ልም ። ጌታ ሲያስተምር «ወደ እኔ የመጣውን ወደ ውጭ አልሰደውም» እንዳለው ሐዋርያትን ሲያዝ «ሁሉንም አስተምሩና አጥምቁ› 'ው ያላቸው ። በዚህ መሠረት ሐዋርያት በመጀመሪያ ጊዜ አንድ ሰው ካመነ የሚመለ ከቱት ማመኑን እንጂ ዕድሜውን አልነበረም አንድ ሰው አምኖ ሲ መቅ ከነቤተ ሰቦቹ ነበር ፥ ለምሳሌ በቅዱስ ጴጥሮስ በመጀመሪያው ስብከት አምነው የተጠመቁት ትንንሾቹም ትልልቆቹም ተደምረው ነው ። ቅዱስ ጴጥ ሮስ ቆርኔሌዎስን ፤ ቅዱስ ጳውሎስ የቆርንቶሱ እስጢፋኖ ስን ያጠመቋቸው ከነቤተ ሰቦቻቸው ነበር ። የሐዋ ሥራ ፪ ፡ ፴፱ ። ፲ ፡ ፴፫ ። ፩ኛ ቆሮ ፡ ፲ ፲፮ ።

ፍትሐ ነገሥትም «ትንሹም ትልቁም ሳይለይ ይጠ መቅ» ይላል ። የሊዮንስ ጳጳስ ኢሬኔዎስ «ክርስቶስ ሁሉን ለማዳን መጥቷል» ሁሉም ልጆችም ሕፃናትም ወጣቶችም ጐልማሶችም ሽማግሌዎችም ከሱ በጥምቀት ይወለዳሉ። ስለዚህ በዕድሜ መከከል አለፈ ፤ ሕፃናትን ለመቀደስ ሕፃን ሆነ ፤ ወጣቶችንም ለመቀደስ ወጣት ሆነ ፤ ጐል ማሶችንም ለመቀደስ ጐልማሳ ሆነ ፡ ሁሉንም ይቀድስ

ዘንድ በሁሉ መጠን ሆነ ። ስለዚህ ሕፃናትን ወደ ክርስ ቶስ ታመጧቸው ዘንድ ይገባል ። ጌታ ሕፃናትን ተዋ ቸው ወደኔ ይመጡ ዘንድ አትከልክሏቸው መንግሥተ ሰማያት እንደነዚህ ላሉት ናትና » ብሏል ።

ለመናፍቃን በጻፈው መጽሐፍ ምዕራፍ ፪ ፡ ቍጥር ፳፪ ። በሀገራችንም የክርስቲያኖች ልጆች ናቸው በሕፃ ንነት ወራታቸው የሚጠመቁት እንጂ ካመነ የዘ ብና፥ የመ ቶ ዓመት ሽማግሌ ቢሆን ለመጠመቅ የሚከለክለው አን ቀጽ የለም እምነታችንም የዘጠናም ሆነ የመቶ ዓመት ሽማግሌ አምኖ በተጠመቀ ጊዜ ልክ እንደ ዐርባ ቀን ሕፃን ይሆናል ብለን ነው ።

ምዕራፍ ፲፫

የሕፃናት ጥምቀት ፡

ጥምቀት አስፈላጊ ምሥጢር መሆኑን ሁሉም ያም ንበታል ፤ ግን ብዙ ጊዜ ልዩነት ያለው በአፈጻጸም በ ኩል ነው ። ብዙዎች ክርስቶስ ያመነ የተጠመቀ ይድናል፡ ብሏል ፤ ቅዱስ ጴጥሮስም ንስሓ ግቡና ተጠመቁ ብሏል ። ጌታም በ፴ ዓመት ተጠምቋል ።

ስለዚህ ሰው አምኖ ንስሐ ገብቶ መጠመቅ አለበት በማለት ሳያውቁ የሚጠመቁትን የሕፃናት ጥምቀት ይቃ ወማሉ ። ርግጥ ነው አምኖ ፡ ንስሐ ገብቶ መጠመቅ አንድ መንገድ ነው ። ጥቅሱም በጊዜው የነበረውን የእ ምነት አቋም ይመለከታል ። በዚያን ጊዜ የክርስትና እም

www.ethiopianorthodox.org

ነት አዲስ ስለ ነበር አብዛኛውን ጊዜ መጠመቅ የሚገባ
ቸው ትልልቆች ስለ ነበሩ ነው ። ሕፃናት ግን ወላጆቻ
ቸው ሲጠመቁ አብረው ይጠመቁ ነበር ፤ ይበልጠውንም
እምነት ከወላጆች ይጠበቅ ነበር ። ይህም ሲሆን ከላይ
እንደ ተባለው ጥምቀት የማያስፈልግ ቢሆን ኖሮ ቅዱስ
ጴጥሮስ ንስሐ ግቡና ተጠመቁ ካለው ቀጥሮ ወረድ ብሎ
ተስፋው ለእናንተና ለልጆቻችሁ በሩቅም ላሉት እግዚ
አብሔር አምላካችን ለጠራቸው ሁሉ ነው እንዴት ይል
ነበር ?

ሲጠመቁም የእግዚአብሔር ጥሪ ለሁሉም ስለሆነ
ከነልጆቻቸው ነበር ፤ ኤሬኔዎስም ጌታ ሕፃናትን ወደ
እኔ ይመጡ ዘንድ አትከልክሏቸው ያለውን ጥምቀት
ነው ብሎ ተርጉሞታል ። ጠርጥልያኖስ ግን «ሕፃናት
ሳያምኑ ቢጠመቁ ሊጠቅማቸው አይችልም» ያለውን
ቤተ ክርስቲያን አልተቀበለችውም ። "ሕፃናት አምነው
እስኪጠመቁ ድረስ ጊዜ ስለሚወስድባቸው ደግሞ ከሥ
ላሴ ልጅነት ተለይተው ለመኖር ስለማያስፈልጋቸው
ሕፃናት መጠመቅ አለባቸው» ስትል ታስተምራለች
(የካርታጎ ካርቴጅ) ጳጳስ ቆጵርያኖስ ፪፻፶፫) ከአንድ ፊዱስ
ከተባለው ኤጲስ ቆጶስ «ከአስፈለገ "ሕፃናት ከ፰ ቀን
በፊት መጠመቅ ያስፈልጋቸዋል ወይ ? የሚል ጥያቄ
ቀርቦለት ነበር ። ቆጵርያኖስም ራሱ ሊቀ መንበር ሆኖ
ከ፷፮ ጳጳሳት ጋር በካርታጎ በአደረገው ሲኖዶስ ።ሕፃናት
ከተወለዱ በኋላ በሁለትና በሦስት ቀን መጠመቅ አያስ
ፈልጋቸውም ግን የአሪት የግዝረት ሥርዓት ይጠበቅ

ዘንድ በ፰ ቀን መጠመቅ አለባቸው ጥምቀትም እንደ
ሥርዓት የሚቈጠር ሳይሆን ልጆችን ከልጅነታቸው ጀምሮ
በአዕምሮአቸው ውስጥ ከሚገኘው ጉድለት ይጠብቃቸ
ዋል እርሱም ቶሎ ያድናቸዋል,, ሲል ለጥያቄው መልስ
ሰጥቷል ። እንደ ቆጵርያኖስ አስተያየት በአሪት ግዝረት
የአይሁድነት ምልክት ሲሆን የሚፈጸመውም በ፰ ቀን
ነበር ጥምቀትም የክርስቲያንነት ምልክት ስለሆነ ፤ በ፰
ቀን መጠመቅ ያስፈልጋል ማለቱ ነው ።

የቊስጥንጥንያ ሊቀ ጳጳስ ጎርጎርዮስ ዘእንዚናዙ
፫፻፹ የሕፃናትን ጥምቀት ይደግፋል ጥምቀትንም አምላ
ካዊ ሕይወት ነው ብሎ ተርጕሞታል ። ባስልዮስ ዘቂሣ
ርያም ፫፻፸፱ የጎርጎርዮስን ሐሳብ ይደግፋል ። እሱም
"እሥራኤል የኤርትራን ባሕር ባይሻገሩ ኖሮ ከፈርዖን እጅ
ባላመለጡም ነበር። አንተም በጥምቀት ውኃ ካላለፍህ ከዲ
ያብሎስ ተገዥነት ልታመልጥ አትችልም,, ይላል ።

ይህ ሁሉንም ያመለክታል ዮሐንስ አፈወርቅም «ሕፃ
ናት ይጠመቁ ዘንድ ይገባል ። ጥምቀት ሕፃናትን ወደ
ቅድስና፤ ወደ ጽድቅ ፥ ወደእውነት፥ ወደ ክርስቶስ አንድነት
ያደርሳቸዋል የእግዚአብሔር መንግሥት ወራሾች ያደር
ጋቸዋል» ብሏል ። አምብሮስ የሚባል የሚላን ጳጳስ
ክርስቶስ «ከውኃና ከመንፈስ ሁለተኛ ካልተወለደ የእግ
ዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም» ያለውን ሲተ
ረጕም «እግዚአብሔር የሚጠብቀው ሁሉንም ነው»
ብሏል ። አርጌንስ የሕፃናት ጥምቀትን ቢደግፍም የተለየ

www.ethiopianorthodox.org

አስተያየት አለው ። ይህም «ሕፃናት መጠመቅ የሚያስፈልጋቸው በኃጢአት ስለተወለዱ ነው» ይላል ። ከሱም ጋር ዳዊት «በኃጢአት ተፀንሼ በበደል ተወለድሁ» ያለውን መነሻ በማድረግ ሕፃናት በኃጢአት እንደሚወለዱ ጥቂቶች ያምኑበታል ግን ብዙዎቹ አብያተ ክርስቲያናት በተለየ የእኛ ቤተ ክርስቲያን ይህ በኦሪት የነበረው የዘር ኃጢአት በክርስቶስ ሞት ጠፍቶአል በማለት በሐዲስ ኪዳን የራስ ኃጢአት እንጂ የዘር ኃጢአት አለመኖሩን ያምናሉ ። ግን የሕፃናት ጥምቀት የሚያስፈልገው ልጆች ከልጅነታቸው ጀምረው በቅድስና በዕውነት ፤ በመንፈስና በሞራል በሃይማኖት የአምላካችን ልጆች ሆነው እንዲያድጉ ለማድረግ ነው ። ስለ ትምህርታቸውም የክርስትና አባትና እናት ይደረግላቸዋል። በዚህ ዓይነት አብያተ ክርስቲያናት ከአንዳንዶቹ በስተቀር የሕፃናትን ጥምቀት ይቀበሉታል ።

ምዕራፍ ፱

የእኛ ቤተ ክርስቲያን

የእኛ ቤተ ክርስቲያን የሕፃናትን ጥምቀት ከልብ ከመቀበሏም በላይ ስለ ሕፃናት ጥምቀት የተወሰነ ጊዜ አላት ። ወንድ ልጅ በ፵ ቀን ፤ ሴት ልጅ በ፹ ቀን ታጠምቃለች ። ለዚህም በቂ ምክንያት አላት ።

፩ኛ| አባቶቻችን እንደሚነግሩን አዳም በተፈጠረ በ፵ ቀኑ ፤ ሔዋን በተፈጠረች በ፹ ቀኑዋ በማየ ሕይወት

ታጥበው ከሥላሴ ልጅነትን አግኝተው ወደ ገነት ገብተዋል ይባላል ። በዚህ መሠረት ቤተ ክርስቲያናችን ወንድ ልጅ በ፵ ቀን ፤ ሴት ልጅ በ፹ ቀን ተጠምቀው የሥላሴን ልጅነት አግኝተው የመንግሥተ ሰማያት ወራሾች እንዲሆኑ ታደርጋለች ።

፪ኛ| በኦሪት ልማድ ወላጆች ወንድን ልጅ በ፵ ቀኑ ፤ ሴትን ልጅ በ፹ ቀኑዋ ለቤተ መቅደስ የሚገባውን ዕጅ መንሻ መሥዋዕት ዕጉለ ርግብ ፡ ዘውገ ማዕነቅ ይዘው ወደ ቤተ መቅደስ ወስደው ለካህኑ አቅርበው ያስባርኳቸው ነበር ።

ጌታም በተወለደ ጊዜ በ፵ ቀኑ በዚሁ ልማድ መሠረት ለቤተ መቅደስ የሚገባውን መሥዋዕት የዋሊያና የርግብ ልጆች ይዘው ወደ ቤተ መቅደስ ሄደው ለካህኑ ሰጥተውታል ። ስምዖን የሚባል አንድ ሽማግሌ በቤተ መቅደሱ ተገኝቶ ጌታን ታቅፎ ከሽምግልናው ታድሶ ጌታውን እያመሰገነ እንደ ዋሊያ ሲዘል ውሏል ። ሊቃውንትም እንደሚሉት ስምዖን የክርስትና አባት ምሳሌ ነው ይባላል ። በዚህ ዓይነት በቤተ ክርስቲያናችን ወንድ ልጅ በተወለደ በ፵ ቀኑ ፤ ሴት በ፹ ቀኑዋ ለቤተ ክርስቲያን ከሚገባው መሥዋት ጋራ ወስደው ያጠምቋቸዋል ። በጥንት ጊዜ ሕፃናት ከተጠመቁ በኋላ ማርና ወተት ያቀምሷቸው ነበር ፤ ይህም ማርና ወተት የሚፈስባት የሰማያዊት ከነዓን ወራሾች መሆናቸውን ያመለክቱ ነበር ። በቤተ ክርስቲያናችን ሥርዓት ሕፃናት እንኳን ከ፵ ቀን በኋላ

www.ethiopianorthodox.org

ሞት የሚያሰጋቸው ከሆነ ከ፵ ቀን በፊት እንዲጠመቁ ታዛለች ። (ፍ·ት· ነገ)

ምዕራፍ ፲

ሥርዓተ ጥምቀት ፤

የጥምቀት ሥርዓት የሚፈጸመው በቤተ ክርስቲያን አማካይነት በጸሎትና በዝማሬ ነው ። ማጥመቅም የሚገባው ንጹሕ በሆነ ፈሳሽ ውኃ ሦስት ጊዜ ብቅ ጥልቅ በማድረግ ነው ። ይህም ጌታ ሦስት ሌትና ሦስት መዓልት በከርሠ መቃብር አድሮ የመነሣቱ ምሳሌ ነው ። ሁለተኛ የምሥጢረ ሥላሴ ምሳሌ ነው።ዲዲስቅልያም በፈሳሽ ውኃ እንዲጠመቅ ያዛል ። ጌታ በፈሳሽ ውኃ ተጠምቋል፤ዲያቆኑ ፊልጶስ ኢትዮጵያዊውን መኰንን በፈሳሽ ውኃ አጥምቆታል በዚህ ዓይነት በጥንት ጊዜ ሰዎች የሚጠመቁት በፈሳሽ ውኃ ነበር ግን ቀስ በቀስ ብዙ ችግር እያጋጠመ ስለሄደ እንደ ሥርዓቱ ለመፈጸም አልተቻለም ። አንደኛ ውኃ እንደ ልብ አይገኝም ነበር ምክንያቱም በጥንት ጊዜ በጠላት በወንበዴ ይህንና ይህን በመሳሰለው ችግር ከተማ፥ መንደርና ቤተ ክርስቲያን የሚሠራ በተራራ ላይ ስለ ነበር ብዙ ጊዜ በቂ ውኃ አይገኝም ነበር ። ሁለተኛ ለሕፃናትና ለበሽተኞች በራስ ላይ በማፍሰስ ሰውነትን በመርጨት ማጥመቅ ተጀመረ ።

ምዕራፍ ፲፩

አጥማቂው ፤

ጳጳስ ወይም ቄስ ነው ። ጌታችን መጀመሪያ የማጥመቁን ሥልጣን ለሐዋርያት ሰጥቷል ። ሐዋርያትም ለተከታዮቻቸው የማጥመቅንና የመባረክን ሥልጣን ሰጥተዋል ።

ቤተ ክርስቲያናችን የማጥመቅን ሥልጣን ለጳጳሳትና ለቀሳውስት ብቻ ትሰጣለች ። ብዙ ሊቃውንት እንደሚናገሩት ይህ በሰላም ጊዜ ነው ፤ ግን ካልተጠመቁ ድኅነተ ነፍስ ለማግኘት ስለማይቻል በችግር ጊዜ ማንኛውም ክርስቲያን ሴት ሳትቀር ሊያጠምቅ ይችላል ይላሉ ። ይህ በእኛ ቤተ ክርስቲያን የተሰጠው አስተያየት የለም ። ወደፊት ጥናት የሚያስፈልገው ነው ። እንደ ትምህርታችን በጥምቀት መንፈስ ቅዱስን ማሰጠት ለቀሳውትና ለጳጳሳት የተለየ ሥልጣን ነው ።

ለምሳሌ ዲያቆኑ ፊልጶስ በሰማርያ ያጠመቃቸው ሰዎች መንፈስ ቅዱስ ሳይወርድላቸው ቈይቶ ጴጥሮስና ዮሐንስ ሄደው እጃቸውን በጫኑባቸው ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወርዶላቸዋል ።

ጳውሎስ የዮሐንስን ደቀ መዛሙርት አጥምቆ እጁን በጫነባቸው ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ወርዶላቸዋል ። በጥንት ጊዜ አንድ ካህን አጥምቆ እጁን በመጫን መንፈስ ቅዱስን ያሰጥ ነበር፥ በኋላ ግን ዕጅ በመጫን ፈንታ ሜሮን መቀባት ተተካ ።

www.ethiopianorthodox.org

ምዕራፍ ፲፪፤

በማን ስም እንጠመቃለን ?

ጌታ ባዘዘው መሠረት በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም እንጠመቃለን ። ማቴ . . ፳፰ : ፲፱ ። በጥንት ጊዜ በክርስቶስ ስም ብቻ ይጠመቁ ነበር ፤ ቅዱስ ጴጥሮስ የመጀመሪያዎቹን ክርስቲያኖች በክርስቶስ ስም አጥምቋቸዋል ። ቆርኔሌዎስንም በክርስቶስ ስም አጥምቆታል ። ጳውሎስም የዮሐንስን ደቀ መዛሙርት በክርስቶስ ስም አጥምቋቸዋል ።

በዚህ ዓይነት በአንዳንድ ቦታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ሲያጠምቁ በአንዳንድ ቦታ ደግሞ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ያጠምቁ ነበር ። ግን ቃሉ ልዩ ይሁን እንጂ የሚሰጠው መንፈስ ቅዱስ አንድ ነበር ። ቀስ በቀስ ሁሉም በአንድ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ማጥመቅ ጀመሩ ። እስከዛሬም ያለው ሥርዓት ይህ ነው ።

ምዕራፍ ፲፫።

የጥምቀት ዓይነት

፩ኛ በውኃ እና በመንፈስ ቅዱስ ፤
፪ ኛ በደም ፡
፫ኛ በሐሳብ ፤ የሚጠመቁት ጥምቀት አለ ።

፩ኛ በውኃና በመንፈስ ቅዱስ ሁለተኛ የምንወለድበት ጥምቀት ነው ። ይህም ጠቅላላ ትምህርት እስከሁን የዘረዘርኩት ነው

፪ኛ የደም ጥምቀት ፤ አንድ ሰው አምኖ በንስሓ ሳለ ሳይጠመቅ በድንገት አንድ ዓይነት ፈተና ደርሶበት ለጣዖት አልሰግድም ፈጣሪዬን አልክድም ብሎ በሰማዕትነት የሞተ፤ደሙ ከጥምቀት ይቈጠርለታል ይባላል ። ቆጵርያኖስም ከጥምቀት ይበልጣል ብሏል ። ይህንንም ሲያስረዳ ሄሮድስ የፈጃቸው ፻፵፬ሽህ ሕፃናት በቤተ ክርስቲያን እንደ ሰማዕታት ይቈጠራሉ ይላል ። ምዕ,፵ ፳፪ መጽሐፍ ቅዱስ ይህን ሐሳብ በሰፊው ይደግፋል ። ጌታም ሲያስተምር በሰው ፊት ያመነብኝን በአባቴ ፊት አምነዋለሁ ነፍሱንም ለማዳን የፈለገ ለኔ ሲል ይጣላት ያገኛትማል ብሏል ። ማቴ ፲፡ ፴፪፡ ፲፮፡ ፳፭፡ ።

፫ኛ የሀሳብ ጥምቀት ፥ አንድ ሰው አምኖ ለመጠመቅ ፈልጎ ድንገት ሳይጠመቅ የሞተ እንደሆነ ሀሳቡ እንደ ጥምቀት ይቈጠርለታል ይባላል ። ለዚህም ማስረጃ ፈያታዊ ዘየማንን ይጠቅሳሉ ። ሆኖም ይህ ሀ ሳ ብ በቤተ ክርስቲያናችን በሲኖዶስ አልተወሰነም ። ይህም አስተያየት እንጂ የቤተ ክርስቲያን ውሳኔ አይደለም ።

ምዕራፍ ፲፬

በአገራችን የጥምቀት በዓል አከባበር ።

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስን በዓለ ጥምቀት ጥር ፲፩ በየዓመቱ ከፍ ባለ ሥነ ሥርዓት በዝማሬ ፤ በማኅሌት ታከብረዋለች ። የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ለምትፈጽመው በሕላዊ፤ ሃይማኖ

www.ethiopianorthodox.org

ታዊና ትምህርታዊ ሥርዓቶች ሁሉ አፈጻጸሟ ራሱ እንደ ፊልም ፤ እንደ ሥዕል ይህን የሚደረገውንና የሚፈጸመውን ሥነ ሥርዓት የራቀውን አቅርቦ ፥ የረቀቀውን አጉልቶ ያሳያል ። በዚህ መሠረት የጥምቀትን በዓል የምናከብረው ወንዝ ወርደን ፥ ዳስ ጥለን ፥ ድንኳን ተክለን በደመቀ ማኅሌታዊ ሥነ ሥርዓት ነው ። ለዚህም ቤተ ክርስቲያናችን በቂ ትርጉምና ምክንያት አላት ።

፮ኛ የጌታችንን ጥምቀት ለማስታወስ ነው ፤ ጌታችን ወደ ዮርዳኖስ ወርዶ እንደተጠመቀ ፥ እኛም ወደ ወንዝ ወርደን ቅዱስ ያሬድ ከብሉይና ከሐዲስ አወጣጥቶ የዘመረውን ዝማሬና መዝሙር እየዘመርን ስለጌታ ጥምቀት የሚናገሩትን ከ፬ቱ ወንጌሎች በሌላም ክፍል የጥምቀት ዓረፍተ ነገሮችን የሚጠቅሱትን ክፍሎች እያነበብን ፤ እየጸለይን በተመስጦ እናከብረዋለን ። የዮርዳኖስ ውኃ በጌታ ጥምቀት ተቀድሶአል ። ይህን ምሳሌ በማስታወስ ካህናቱ በውኃው ላይ ስብሐተ እግዚአብሔር አድርሰው ይባርኩታል ፤ ይቀድሱታል ።

የተጸለየበትን የተባረከውንና የተቀደሰውን ውኃ ምእመናኑን ይረጩበታል ፥ ይህን በመመልከት አንዳንድ ሰዎች «ኢትዮጵያውያን በየዓመቱ ይጠመቃሉ» ይላሉ። ይህ ትርጉሙ ባይገባቸው ነው እንጂ ሁለተኛ ለመጠመቅ አይደለም ። የጌታችንን ጥምቀት ለማስታወስ ፤ መታሰቢያነቱን ለማክበር ነው ።

፯ኛ የጥምቀት በዓል የበዓለ መጸለት ምሳሌ ነው ።

አይሁድ ፫ት ታላላቅ በዓላት ነበሩዋቸው ። እነርሱም ፩ኛ ፋሲካ ፤ ፪ኛ በዓለ ሠዊት ፤ ፫ኛ በዓለ መጸለት ናቸው። በበዓለ ፋሲካ ትንሣኤ ፤ በበዓለ ሠዊት ጰራቅሊጦስ ፤ በበዓለ መጸለት ጥምቀት ተተክተዋል ። አይሁድ እነዚህን በዓላት ውጭ ወጥተው ዳስ ጥለው ድንኳን ተክለው ያከብሩዋቸው ነበር ። የእኛም ባህል አብዛኛው የተመሠረተው በኦሪት ሥርዓት ላይ ስለሆነ በዚሁ ምሳሌ የጥምቀትን በዓል የምናከብረው ወንዝ ወርደን ፤ ዳስ ጥለን ፤ ድንኳን ተክ[illegible] በማኅሌትና በዝማሬ ነው ።

ዲያቆን ሰሎሞን ዮሐንስ
0911860113
0111/271609
D.N Solomon Yohannes

www.ethiopianorthodox.org